

Tartalomjegyzék

1. Ismertesse a dezodorokat, mondja el, milyen szempontok szerint ajánlja a vevőknek. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 3.
2. Ismertesse a borotválkozási szereket, sorolja fel és jellemezze azok csoportjait. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 10.
3. Ismertesse a napozószerket, majd határozza meg a faktorszám fogalmát. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 12.
4. Ismertesse a fogkrémek jelentőségét, alkotóelemeit, sorolja fel a fog- és szájapolószerke csoportjait. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 15.
5. Ismertesse az arcápoló kozmetikumokat, csoportosítsa őket. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 17.
6. Ismertesse a kéz- és lábápoló kozmetikumok speciális feladatát, sorolja fel a csoportjaikat. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 20.
7. Ismertesse a hajápolószerke jelentőségét, fogalmazza meg a hajtípusokat. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 22.
8. Ismertesse a háztartási tisztítószerke jellemzőit, csoportosítását. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 25.
9. Ismertesse a babaápolási kozmetikumokat, beszéljen arról, hogy milyen szigorú előírásoknak kell megfelelniük. Ismertesse a hintőporokat, púdereket. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 33.
10. Ismertesse a szőnyeg- és kárpittisztító szereket, csoportosítsa őket, nevezzen meg párat. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 36.

11. Ismertesse a mosószereket, csoportosítsa őket felhasználás és halmazállapot szerint. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 38.
12. Ismertesse a szappanok külső és belső jellemzőit, sorolja fel a szappanfajtákat. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 40.
13. Ismertesse a légtisztító, légfrissítő és légfertőtlenítő szerek fogalmát, sorolja fel a fajtáikat. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 42.
14. Ismertesse a mosási segédanyagok fogalmát, mondja el ezek rendeltetését. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 43.
15. Ismertesse az univerzális mosószerek fogalmát, mondja el milyen mosásra szolgálnak a finom mosószerek. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 44.
16. Ismertesse a fürdőkészítményeket, mondja el milyen szerepet töltenek be a testápolásban, sorolja fel a fajtáit. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 46.
17. Ismertesse a cipőápoló szereket, csoportosítsa őket. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 48.
18. Ismertesse a súrolószereket, fogalmazza meg, milyen követelményei vannak a súrolószerek csiszoló hatású szemcséivel szemben. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 50.
19. Ismertesse a mosogatószereket, mondja el melyek a mosogatószerek legfőbb anyagai. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 51.
20. Ismertesse a háztartási áruk és a norinbergi áruk fogalmát. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is. 53.

1. Ismertesse a dezodorokat, mondja el, milyen szempontok szerint ajánlja a vevőknek. Ajánljon a vevőknek egyet igény szerint, idegen nyelven is.

Az izzadás az ember alapvető szüksége. Úgy szabályozzuk testünk hőmérsékletét, hogy elpárologtatjuk az izzadságot a bőr felületéről. Speciális izzadságmirigyek helyezkednek el a hónaljban, az arcon és a genitális környékeken. Az izzadást ezekben a régiókban hormonális és emocionális hatások eredményeként szabályozza testünk, pl. adrenalin termelésével félelem, fájdalom vagy szexuális izgalom állapotában. Ezek az izzadságmirigyek egy tejszerű, szagtalan váladékot termelnek. A tipikus izzadságszag a baktériumok jelenlétének köszönhető, melyek természetesen megtalálhatóak a bőrön a test ezen részein. A hónalj körzetében különösképpen nehezen tud elpárologni az izzadság, és ezért itt gyorsabban tudnak szaporodni a baktériumok. Ez azt jelenti, hogy kellemetlen testszagok alakulhatnak ki, melyeket dezodorok vagy izzadás gátlók segítségével lehet leküzdeni.

Az izzadás természetes és nagyon fontos folyamatában mintegy 2 millió verejtékmirigy termel izzadságot, hogy hűtse a szervezetet.

Parfümöt már az ókortól kezdve használtak különböző rituális és terápiás célokra. Maga a szó a latin per fumum kifejezésből származik, jelentése: füstön át, füst révén. A parfüm i.e. ötezer évvel ezelőtt tulajdonképpen nem volt más, mint tömjén, illatos füst.

I.e. IV. évezredben Egyiptomban már léteztek parfümtartó edények. A parfümököt vallási és temetkezési ceremóniákon használták, később a szépségápolásban alkalmazták őket. Az előkelők mandulaolaj-, méz- vagy fahéjalapú kenőcsöket kentek magukra, a szegényebbek mentát vagy kakukkfűvet használtak e célra. Az egyiptomiak, a görögök és a rómaiak a fürdéshez, a ruhákhoz, sőt még a lámpásaikhoz is illatos olajakat használtak. Utóbbiak pedig már az I. században készítették rózsavizet.

A modern parfümkészítés kezdete a XVI. századra tehető, amikor a firenzei Medici Katalin a francia II. Henrik felesége lett, ezzel a királyi udvarban is divatba hozva a parfümököt. A XVII. századtól Grasse vált a parfümkészítés fellegrárává: az ottani kesztyűkészítők a bőr kellemetlen szagának elnyomására különböző növények és virágok illatanyagait kezdték használni. A XVIII-XIX. században az illatok kémiai elemzésének hatására egyre jobban fejlődött a parfümgyártás technológiája. Ekkor még a férfiak és nők ugyanazokat az illatokat használták, csak a XX. században váltak ketté a két nem számára készített illatosító szerek.

Az első dezodor, a Mum-krém 1888-ban jelent meg, és viaszos közegbe kevert cink-kloridból állt. Az első izzadásgátlót Everdry néven 1903-tól árulták, ez már alumínium-kloridot és vizet tartalmazott.

A dezodorok fő feladata az izzadás meggátlása. Ezt a feladatot két módon tudják ellátni:

- ❑ a pórusösszehúzó szerek (adsztringens) alkalmazásával,
- ❑ vagy az izzadság elbomlásának megakadályozásával.

Hatóanyagaik (hexaklorofén) a mikroorganizmusokat teszik hatástéptelenné, így akár 6-8 órán keresztül is biztosítanak bomlás és szagmentes hatást.

A dezodor kifejezést gyakran használják két típusú termék, nevezetesen a dezodorok és az izzadás gátlók gyűjtőfogalmaként.

A dezodoroknak két fő típusa van: az első típusba azok tartoznak, amelyek a testszagot kívánják visszazorítani. Ezt a kellemetlen testszagot okozó vegyületeket előállító baktériumok szaporodásának akadályozásával vagy a kellemetlen szag erősebb illattal való elfedésével érik el. A dezodorok másik csoportját az izzadásgátlók alkotják. Az izzadásgátlók a pórusok összehúzásával, elzárásával csökkentik a verejtékezést. Ezekben a szerekben gyakran alumínium-származékokat használnak a faggyúmirigyek működését gátolandó.

A kozmetikai cikkek között mind a nőknél, mind a férfiaknál a hatodik legfontosabb termék a dezodor. Fogyasztásuk folyamatosan nő. A férfiak körében az aeroszolos dezodorok és a stiftok, a nők körében a golyós termékek népszerűbbek az átlagosnál. Összességében az aeroszolos dezodorok aránya meghaladja az 50%-ot. A piacot négy nagy gyártó uralja: az Unilever, a Procter&Gamble, a Beiersdorf és a Coty.

Egyre-másra kapnak új jelzőket a dezodorok: szenzitív, bőrbarát, alkoholmentes, ezek azonban korántsem jelentik azt, hogy az adott termék különösen ajánlható mindenkinek. A bőrbarát jelző sokféle dolgot jelenthet. De például az alkoholmentesség sem pozitív önmagában: az alkohol valóban szárítja a bőrt, de ez nagyban függ attól, hogy milyen minőségű az alkohol, és milyen mennyiségben van a dezodorban.

A dezodorok antibakteriális összetevőket tartalmaznak, melyek biztosítják, hogy az izzadság szagtalan maradjon. A természetes izzadás is befolyásolható hintőporos dezodorral, aminek kellemes illata mellett nedvességmegkötő hatása van, valamint összehúzza a verejtékmirigyeket, így azok kevesebb folyadékot adnak le. A bőrfelszínnek – éppen az izzadás mértéke miatt – nem

kedvez a műszálas, testhez tapadó anyag, ilyenkor inkább laza, pamut vagy lenvászon viselet ajánlott. A testet elfedő lenge ruha, amelyet például a mediterrán országok lakói viselnek, nemcsak a káros napsugaraktól óvja a bőrt, hanem az izzadás okozta fertőzésektől is.

Az izzadás gátlók a dezodorok tulajdonságain túl csökkentik az izzadást speciális aktív összetevők segítségével (pl. alumínium klorohidráttal). Ez azt jelenti, hogy a hónalj kellemesen száraz marad. A vevőknek több szempont alapján is ajánlhatjuk, de manapság legfőbb szempont az allergén hatást megakadályozó alkoholmentes dezodorok használata. Jelentős szempont lehet még az ózonkímélő, freongáz mentes dezodorok használata.

De mikor is érdemes dezodorokat használni? A verejtékmirigyek a pubertáskorban kezdik meg működésüket, tehát ennél fiatalabb korban értelmetlen a dezodorok alkalmazása. Sőt, óvatosabb kozmetikusok kifejezetten ellenzik, hogy gyerekek dezodort használjanak. Nemcsak azért, mert nincs szükségük rá, hanem azért is, mert feleslegesen teszik ki magukat a kozmetikai cikkben levő vegyi anyagok hatásának.

Egyébként is csak akkor érdemes bármit magunkra fűjni, ha valóban izzadunk, s ne feledkezzünk meg a tisztálkodás fontosságáról sem. A nagyon izzadásoknak érdemes a hónaljukat borotválniuk, hiszen a kellemetlen szagok - a hónaljszőrön megmaradó - verejték bomlása során jönnek létre.

Nincs olyan dezodor, ami mindenkinek jó. Minden szerben rengeteg olyan anyag található, amelyekkel szemben allergia alakulhat ki, ezért általános vásárlási szempont lehet az, hogy azokat a kozmetikumokat keressük, amelyekben kevés összetevő van. Ugyanakkor ez a szabály sem mindig érvényes. Ha egy dezodorban bőrbarát anyagok vannak, akkor egy sok összetevős jobb, mint a kevés, de problémás anyagból elkészített másik.

Az érzékenyebb bőrűeknek alternatív megoldás lehet, hogy a hónaljmosás után pár csepp (nagyon kis mennyiségű!) illóolajjal szagosított hintőporral szórják be a bőrüket. A zsályának és a ciprusnak kifejezetten verejtékcsökkentő hatása van.

Általános elvárás a dezodorokkal szemben, hogy ne károsítsák a bőrt, és ne tartalmazzanak felszívódó anyagokat. Nemcsak a kozmetikumokon keresztül, de a környezetünkből is rengeteg vegyi anyag jut be a szervezetünkbe. Hogy mennyi veszélyes vagy legalábbis problémás összetevője van egy dezodornak egyszerű vásárlóként nehezen tudjuk ellenőrizni, ezért a legegyszerűbb megoldás, a fent már említett módszer: törekedjünk a kevés összetevőt tartalmazó dezodorok vásárlására.

Fel kell hívni a figyelmet arra, hogy rengeteg vegyi anyaggal kapcsolatban állnak rendelkezésre olyan - sokszor nyilvánvalóan vitatott - kutatások, amelyek a veszélyességükre, káros egészségügyi hatásukra hívják fel a figyelmet.

1. Triklozán: szintetikus tartósítószer, amelyet a kozmetikai iparban baktérium- és gombaölő hatása miatt használnak. Allergiát okozhat, megtámadhatja a bőr természetes savköpenyét, és károsíthatja a májfunkciót. Előállításánál mérgező anyagok keletkezhetnek. Rendszeres használata elősegíti a baktériumok antibiotikumokkal szemben való ellenállásának kialakulását.

Triklozán csak a Poetic nevű dezodor összetevői között szerepelt.

2. Formaldehid: tartósító- és fertőtlenítőszer. Erős allergén, már kis mennyiségben is irritálja a nyálkahártyát, illetve tartós belélegzés esetén rákkeltő. Károsíthatja az örökítő sejteket. Bár maga a formaldehid ma már ritkán szerepel kozmetikai összetevők listáján (továbbá az Európai Unióban kötelező a formaldehid-tartalomra a címkén felhívni a figyelmet), mégsem lélegezhetünk fel teljesen. Egyes összetevőkből ugyanis (így például a DMDM hydantoin, diazolidinyl urea, imidazolidinyl urea, quaternium-15, sodium hydroxymethyl glycinate, 2-bromo-2-nitropropane-1,3-diol, bronopol) formaldehid szabadulhat fel.

A vizsgált termékek egyikében sem szerepeltek az imént felsorolt összetevők.

3. PEG/PEG-származékok/PPG: emulgeálószer. A bőrt átteresztővé teszik, ezzel lehetővé válik, hogy különböző káros anyagok a testbe jussanak. Sérült hámréteg esetén kerülni kell a magasabb PEG-koncentrációjú kozmetikai készítményeket

A 15 dezodor közül 7-ben találhatóak meg ezek a vegyületek. (Sanex dermo sensitive - Sara Lee; Fa Balsam - Schwarzkopf & Henkel; Herbina LILY - Lumene oy lasikuja; MURNAUERS mineral deo spray - Murnauer; Lady Speed Stick 24/7 Fresh Fusion Gel - Colgate-Palmolive; DOVE, original - Unilever; Nivea fresh natural - Beiersdorf)

4. Alumíniumsók: izzadásgátlók. Összehúzzák a pórusokat, így azok nem tudnak kiürülni. Bőrirritáló hatásuk lehet. Egyes kutatások szerint az alumínium miután eltömíti a pórusokat, lerakódik és felhalmozódik a mell szöveteiben, és növeli a mellrák kialakulásának esélyét azáltal, hogy képes kötődni a szervezet ösztrogénreceptoraihoz. Mivel az ösztrogén szerepet játszik az emlődaganat képződésében, minden olyan vegyület, ami ösztrogén hatású, és be tud jutni az emlőbe, potenciálisan rákkeltő hatású. Az alumíniumvegyületek különösen a hónalj borotválása

utáni dezodorhasználat során képesek átjutni a bőrön. A leggyakrabban használt izzadásgátlók az alumínium-klór-hidrát, az alumínium-cirkónium-hidrát és az alumínium-cirkónium-glicin.

A vizsgált termékek közül 11-ben megtalálható volt alumínium. (Sanex dermo sensitive - Sara Lee; Fa Balsam - Schwarzkopf & Henkel; Herbina LILY - Lumene oy lasikuja; MURNAUERS mineral deo spray - Murnauer; Lady Speed Stick 24/7 Fresh Fusion Gel - Colgate-Palmolive; DOVE, original - Unilever; Nivea fresh natural - Beiersdorf, Oriflame sensitive deo roll-on - Oriflame; Secret key, naturel - Procter & Gamble; Adidas for women sensitive - Coty; Rexona women aloe vera - Unilever)

5. Policiklikus pézsmavegyületek (mósusz-vegyületek), azaz a szintetikus pézsma illatanyagok, valamint az ezekhez hasonló tulajdonságokkal rendelkező cashmeran felhalmozódnak testünkben és a környezetben is. Allergiát válthatnak ki, irritálva a kötőhártyát és a légutakat. Állatkísérletek során részben rákkeltőnek bizonyultak, a májra is káros hatással lehetnek. Több európai kutatás kimutatta a policiklikus vegyületek magas koncentrációját felszíni vizekben, illetve azok élővilágában.

A pézsmaillat világszerte nagy népszerűségnek örvend, és mivel a természetből csak drágán nyerhető, a parfümvilág ma már mesterségesen állítja elő. (A természetes pézsma a Szibériában, Ázsiában - az illegális pézsmakereskedelemnek köszönhető túlvadászat, valamint élőhelyének eltűnése miatt mára megcsappant számban - élő pézsmaasarvas illatmirigyéből állítható elő.) A Greenpeace 2005-ös kutatása során 36 véletlenszerűen kiválasztott parfüm vizsgálatkor majdnem mindegyik termékben kimutatták a kritikus szintetikus pézsmavegyületeket (sőt egyes termékek esetében a parfüm majd 10%-át tették ki ezek az illatanyagok).

Mivel a policiklikus pézsmavegyületek az illatanyag részét képezik, és nincsenek rajta az EU által szabályozott 26 feltüntetendő allergén anyag listáján (lásd alább), ezért jelenlétük a termékben az összetevők listájából nem derül ki.

6. Illatanyagok: Az illat az egyik legkritikusabb összetevő a kozmetikumok esetében, nemcsak azért, mert ez alapján választjuk ki kedvencünket, hanem mert az illatanyagok a kozmetikumok által okozott allergiás reakciók leggyakoribb kiváltói. Ugyanakkor a termékeken nem kell felsorolni az illatanyagokat, elég a 'Parfum' szót szerepeltetni. Ebből pedig nem derül ki, hány anyagot tartalmaz dezodorunk.

A gyártók több ezer illatkomponenst használnak, és egy-egy termék illata akár több száz komponensből is állhat. Ezek között vannak ártalmatlanok, erős allergének, és olyanok is, amelyek csak az emberek elenyésző kisebbségét érintik kellemetlenül. Azonban ismét fel kell hívni a figyelmet arra, hogy ezekre az illatanyagokra való érzékenység egyéntől függ.

Ugyanakkor az is elmondható, hogy a természetes illatanyagokat használók kevesebb allergiás panaszról számolnak be. A dezodorok összetevői között szerepeltetett 'Parfum' jellemzően szintetikus illatanyagokat jelöl, ha természetes illatanyagokról van szó, általában a gyártó kifejezetten felhívja rá a figyelmet.

Az illatanyagok elkerülésére a legegyszerűbb a parfümentes dezodorok használata. Ezt általában jelölik a termékcímkén, de itt sem árt óvatosnak lenni, és ellenőrizni az összetevőket. Az általunk megvizsgált Murnauers mineral dezodor magyar nyelvű címkéjén például szerepelt a „színező- és illatanyagmentes” kifejezés, ugyanakkor a dezodor összetevői között megjelent a Parfum szó.

Van néhány olyan illatanyag, amely kiemelten allergén hatású. Ezek feltüntetése a Parfum szón túlmenően is kötelező az Európai Unióban 2003 óta. Az első 13, dőlt betűvel kiemelt anyag a 26 közül is a legproblémásabb, allergén hatásuk jól dokumentált, valamint az Evernia Prunastri Extract (Tölgyfamoha-kivonat), Evernia Furfuracea Extract (Famoha-kivonat) anyagokat is erős allergénként tartják számon):

Az ÖKO-Test magazin például arra hívja fel a figyelmet, hogy a kötelezően feltüntetendő Farnesol nevű anyagot egyre ritkábban használják illatanyagként, inkább tartósító és baktériumölő hatása miatt alkalmazzák a kozmetikumokban. A többi tartósítószerrel (pl. formaldehid, triklozán) pedig egyértelműen jobb választás.

Továbbá, ahogy már említettük, érdemes figyelni arra, hogy az illatanyagok szintetikusak vagy természetesek-e. Az utóbbit jellemzően jelölik a gyártók.

A vizsgált 15 termék közül 7-ben található meg 4 vagy több a felsorolt illatanyagok közül (Alverde deo balsam calendula - DM; Dr. Hauschka Rosenblüten Deomilch - Wala; Herbina LILY - Lumene oy lasikuja; Lady Speed Stick 24/7 Fresh Fusion Gel - Colgate-Palmolive; Secret key, naturel - Procter & Gamble; DOVE, original - Unilever; Rexona women aloe vera - Unilever), kettőben 4-nél kevesebb (Poetic for woman magic - Lomax; MURNAUERS mineral deo spray - Murnauer), a többiben nem volt illatanyag.

7. Ftalátok: Károsíthatják a májat, a vesét, szaporodási és fejlődési rendellenességeket okozhatnak. A hormonokhoz hasonló hatást gyakorolnak a szervezetre. Az anyatejben is

megtalálhatóak, sőt a magzatba is bejutnak. Egyes kutatók szerint nem zárható ki, hogy a ftaláthasználathoz köthető a fiúsecsemőkben megfigyelhető alacsonyabb nemi hormon szint.

Az Európai Bizottság hat ftalát-vegyület 0,1 tömeg% feletti használatát betiltotta a gyerekjátékokban és gyermekápolási cikkekben. (Ezek a következők: di-(2-etilhexil)-ftalát, dibutil-ftalát, benzil-butil-ftalát, diizononil-ftalát, diizodecil-ftalát, di-n-oktil-ftalát.) A dezodorokban leginkább - a gyermekjátékokban sem betiltott - dietil-ftalát fordul elő, amit illatrögzítőként használnak.

8. Parabének: igen elterjedt tartósítószer-család. Egy sokat vitatott tudományos kutatás a mellrák daganatokkal hozta összefüggésbe a parabéneket, míg mások a hormonháztartást megzavaró anyagként tartják számon. Veszélyességük azonban eddig nem nyert egyértelmű bizonyítást. Nem elhanyagolható tény, hogy az illatanyagok után a tartósítószer (a parabéneken túl többek között a már említett triklozán és formaldehid) a kozmetikumok által okozott allergiás reakciók leggyakoribb kiváltói.

2. Ismertesse a borotválkozási szereket, sorolja fel és jellemezze azok csoportjait.

Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is.

A férfiak jól ápoltságához hozzá tartozik a mindennapos szakállgondozás, vagy a napi borotválkozás. Ez utóbbi történhet villanyborotvával vagy hagyományos módon.

A **borotválkozási kozmetikumok fő feladata**, hogy megkönnyítsék az arcszőrzet eltávolítását, egyidejűleg védjék és ápolják az arcbőrt is.

A borotválkozási szerek főbb árucsoportjai:

- Borotvaszappanok (olcsó, lúgos kémhatású, ma már nem igen használt termék) - A borotvaszappanok minőségi követelményei között nagy hangsúlyt kap a szőrzet puhítása, lazítása. Emellett gyorsan oldódó, sok és tartós habot adó készítményeknek kell lenniük. Ennek feltétele a jó minőségű zsíralap, a maró, a bőrt irritáló, lúgos kémhatást kiküszöbölő technológia. Ma már az előnyösebb borotvakrémek és a praktikus aeroszolos borotvahabok a keresettebbek.
- Borotvakrémek (habzó és nem habzó borotvakrémek, fertőtlenít, dezodorál) - A borotvakrém feladata a síkosítás. A pamaccsal visszük fel a bőrre. Ha jól csináltuk, a penge elsiklik a borotvakrém által képzett filmen és nem akad a bőrbe. A jó borotvakrém glicerin alapú, növényi olajokat és illatanyagokat tartalmaz.
- Borotvahabok (fő hatóanyagaik azonosak a borotvakrémekével) – pl. Barbon borotvahab - Dús habja tartós, krémes tapintású; jól kenhető. Felületi feszültséget csökkentő hatása jelentős, a szőrzetet gyorsan és jól nedvesíti és puhítja. A penge és a bőr között tökéletesen megfelelő csúszó réteget képez, kímélve a pengeélet és csökkentve a bőr sérülését. Könnyen lemosható, a borotvát nem korrodálja. Kiemelkedő tulajdonságait a növényi eredetű különleges sztearin semlegesítésével készült vegyes Na-K-szappan, a Na-lauril-szulfát, lanolin és karbamid mellett a szorbit, az izocukor biztosítja. Vasfűből kerekrepekényből, bojtörjágyökérből, cickafarkfű virágból, a csalapu gyökérből nyert gyógynövénykivonatai csökkentik a bőr irritációját; vérzéscsillapító és pólusösszehúzó hatásúak. Különleges adalékainak hidratáló, antiszeptikus, antimikotikus, bőrn nyugtató és fájdalomcsillapító tulajdonsága számottevő. Bőrtápláló és hámosító hatása jelentős.
- Borotvavizek (nagy alkoholtartalommal és adalékanyag tartalommal rendelkeznek) – pl. Barbon after shave – a borotválkozás és a környezeti terhelések által igénybevett arcbőrt megnyugtató,

húsíti, regenerálja, és fertőtleníti. A bőrvédő savköpenyt helyre állítja, az arc bőr funkciókat a vérkeringés fokozásával elősegíti.

- Pamacsok - A pamaccsal oszlatjuk el a borotvakrémet a bőrön. A pamacs szerepe: emelni a szőrszálakat, exfoliálni a bőrt és eloszlatni a krémet az arcunkon. Kézzel felesleges próbálkoznunk, sohasem lesz olyan egyenletes, mint pamaccsal. A minőségi pamacsok borzsőrből készülnek, de vaddisznósőrből is kaphatók.
- Borotvák, borotvakészülékek – Borotvák csoportosítása: hagyományos pengés borotvák, villanyborotvák. Alapvető különbség a kettő között, hogy a hagyományos borotvához mindenképpen használni kell borotvaszappant, borotvakrémet vagy borotvahabot, ám a villanyborotvához ezt tilos. A legnagyobb különbség a patronos borotvával szemben az, hogy a hagyományos borotvát nem kell a bőrhöz nyomni. Ha rányomjuk, és erőt fejtünk ki, elvágjuk magunkat. Ha hagyjuk, hogy a borotva súlya terelje a pengét, akkor nem.
- Egyéb borotválkozás utáni készítmények (vérzéscsillapítók, bőrtápláló krémek, zselék)

3. Ismertesse a napozószereket, majd határozza meg a faktorszám fogalmát.

Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is.

A szervezet sejtépítéséhez szükség van napfényre. A napozásnak szárító hatása is van, ezért a száraz bőrtípusra különösen erős hatást gyakorol.

Svájci vizsgálatok szerint a naptejekben és fényvédő krémekben található UV sugarakat szűrő anyagok a bőrön keresztül felszívódnak, és káros hatásúak lehetnek a termékenységre. A kutatások szerint egyes testápolók hormonhatású anyagokat tartalmaznak, amelyek a bőrön át felszívódva hatással lehetnek a termékenységre. A hormonhatású vegyi anyagok megzavarják az ösztrogén szervezetre gyakorolt hatását. Ezen vegyi anyagok a szaporodási szervrendszer megzavarása mellett hatással lehetnek a bőrre, a csontsűrűsége és az agy működésére is.

A naptejek alkotóinak bőrön való esetleges átjutásáról nincsen elegendő adat, és védő hatásukat általában egészséges felnőtteken vizsgálták. Jelenleg nem ismert e vegyi anyagoknak a gyermekekre és idősebbekre, valamint a leégett bőrre gyakorolt hatása - mondta Dr. Schlumpf, a vizsgálatot végző zürichi kutatócsoport tagja.

A jó napozószerek fő feladata, hogy minél jobban kiszűrjék a nap károsító sugarait, és minél erőteljesebben átengedjék a hosszú hullámhosszú barnító napsugarakat.

Az alábbiak alapján megkülönböztetünk:

- **erős,**
- **közepes,**
- **és gyenge fényvédő hatású** napozószereket.

A napozószerek alapvető alkotói a zsír vagy olaj alapú vivőanyagok. Ezek többnyire bőrrokon, növényi illetve állati eredetű zsiradékok, melyek ápolják, puhítják a bőrt, és egyben segítik az egyéb anyagok bőrbe szívódását is. További adalékanyagok lehetnek a vitaminok, különböző növényi kivonatok, bőrnugtató hatású anyagok, hidratáló anyagok.

A faktorszám igen nagy jelentőséggel bír a napozószerekben. A faktorszám alapján határozzuk meg, hogy az adott napozókészítmény **milyen fokú védelmet nyújt**, azaz milyen mennyiségben szűri ki a nap égető sugarait.

A **magas faktorszámú** napozószerek ajánlottak az első napozásokhoz, a rendkívül **érzékeny bőrűeknek**, a gyerekeknek, vagy a nap erős sugárzása esetén. Magas faktorszám magas napvédő képességet jelent, az alacsonyabb faktorszámú napozószerek alacsonyabb szintű védelmet nyújtanak, így ezek már csak naphoz szokott bőr esetében használatosak.

Az ÖkoTest legutóbb 20 fényvédőszert vizsgált meg, s ezek közül csupán három termék kapott nagyon jó minősítést. Hetet nem tartottak megfelelőnek, köztük olyan nálunk is ismert napozószereket mint a Delial Plus Vitamin-naptejet és a Nivea Sun Sun-Sprayt. A negatív minősítést a kritikus fényvédő filterek és allergiát kiváltó illatanyagok jelenlétével magyarázták.

A fényvédőszerekben lévő kémiai filterek terhet is jelenthetnek a bőr számára. A kevésbé fotostabil anyagok reakcióba léphetnek a bőrrel, s ezáltal megnövelik az allergia rizikóját. Sokakban él az a tévhit, hogy a napsugarak káros hatásai magasabb faktorszámú fényvédőszerral kivédhetőek. A tapasztalat azonban azt mutatja, hogy előnyösebb alacsonyabb faktoros napozószert használni és inkább csak a bőr tűrőképességének megfelelő ideig tartózkodni a napon. A 15-20 faktoros fényvédők - ésszerű napozási szokások mellett - általában elegendő védelmet nyújtanak. A magasabb faktoroknál a fényvédelem alig, viszont a bőr vegyi terhelése, s persze a készítmény ára is jelentősen megnő.

Kritikus fényvédőanyagok

A legújabb vizsgálatok szerint egyes kémiai fényvédő filterek (benzofenonok, amelyek UV-B és UV-A szűrők) úgy is károsíthatják az egészséget, hogy szabadgyököket szabadítanak fel és fényérzékennyé teszik a bőrt:

Benzophenone-1 (BP-1),

Benzophenone 2 (BP-2),

Benzophenone-3 (BP-3), vagy Oxybenzone nemcsak allergizál, de egyes kísérletek szerint a májat is károsíthatja, sőt állatkísérleteknél hormonszerű hatást is kimutattak. Csak 0,5%-tól kötelező feltüntetni a készítményen, hogy "oxibenzonumot tartalmaz!".

Homosalate (HMS): - kémiai filter az UV-B sugarakat szűri ki, allergizálhat és ez esetben is feltételezik a hormonhatást.

Homomenthylsalicylate: hormonhatással lehet számolni

4-Methylbenzylidene camphor (4-MBC): egyes szakértők szerint instabil UV-B filter, negatív anyagnak tartják, amely allergiát is kiválthat

A 3-Benzylidene camphor (3-BC): - kémiai fényvédő, szintén problémás anyag.

Octyl methoxy-cinnamate (OMC),

Octyl-dimethyl PABA (OD-PABA),

Benzyliden-norbornanon anyagok allergizálhatnak, s a hormonhatást ezeknél sem zárják ki.

Bőrtípusnak megfelelően válasszunk

A különféle típusú fényvédők nem egyforma intenzitással védik a bőrt:

A vizes-alkoholos: készítmények szárítanak, s alacsony viszkozitásuk miatt egyébként sem könnyű egyenletes védőréteget kialakítani a bőrön.

A zsírok, olajok: nem különösebben védenek az UV-fénytől. Alattuk a bőr jobban felmelegszik és a hőleadás is akadályozottá válik.

Emulziók, krémek: jól és egyenletesen kenhetőek a bőrre. Az O/V (O/V=olaj a vízben) emulziók a magas víztartalomnak köszönhetően kellemesen hűtik a bőrt, könnyen lemoshatóak, a V/O (V/O = víz az olajban) emulziók víztaszítóak. Az allergia veszélyre azonban ezeknél is ügyelni kell. A normál és száraz bőrű egyéneknek a leginkább ez a típusú napozószer való.

Gélek: Kellemesen hűtenek, könnyen lemoshatóak. A lipogélek hosszabb ideig a bőrön maradnak, víztaszítóak. A hidrogélek tapadó filmréteget hagyhatnak a bőrön. A zsíros bőrűek számára inkább ezeket javasolják.

Bár vízbiztos készítményeket is árulnak, ezek megbízhatóságáról csak annyit: úszás, pancsolás után tanácsos újra bekenni velük a bőrt.

Kényelmi szempontból sokan szívesen használnak aeroszolos fényvédőket, annak ellenére, hogy a porlasztás miatt, az anyagok egy része tapasztalhatóan veszendőbe megy.

Napozáskor arra is gondolni kell, hogy a kémiai filtereken kívül az illatanyagok és konzerválószeresek is kiválthatnak allergiát, ezért ilyenkor kerülni kell az illatos dezodorok és parfümök használatát.

UV-filteres nappali krémekkel feleslegesen ne terheljük a bőrt. Praktikusabb nappali krémet használni, s csak szükség esetén felkenni az arcra a fényvédőt.

4. Ismertesse a fogkrémek jelentőségét, alkotóelemeit, sorolja fel a fog- és szájápolószerek csoportjait. Ajánljon a vevőnek egyet igény szerint, idegen nyelven is.

A helyes test és szépségápolás szerves része a fog és szájápolás.

A **fogkrémek feladata**, hogy mechanikai dörzsöléssel, fizikai oldással és a mikroorganizmusok biológiai elpusztításával segítsenek a fogak szennyeződéseit eltávolítani.

Fő hatóanyagaik a dörzsölő hatású anyagok. Finomszemcsés, de a fogzománcnál nem keményebb anyagok, szervesetlen vegyületek, illetve azok keverékei. A fogkrémek habzását, tisztító hatását segítik a felületaktív anyagok, fontos érzékszervi tulajdonságokat kialakító adalékok az íz kialakítását szolgáló aromaanyagok. A fogkrémek pépes állapotát a különböző nedvességmegkötő és sűrítőanyagok biztosítják.

A fog és szájápoló szerek csoportjai a következők:

- **fogkrémek**, - A fogkrém vagy fogpaszta a fogak mechanikai tisztítását elősegítő anyagból áll. A paszta vagy gél formájú anyag elősegíti az ételmaradékok, a dentális plakk eltávolítását a fogak felszínéről, eltünteti vagy elfedi a rossz szájszagot. Ezenkívül különböző anyagokat bocsát ki (mint például fluoridok), melyek fogszuvasodást és ínybetegségeket megelőző hatásúak, hozzájárulva ezáltal a jobb szájhigiénéhez.

Már az ősember tudta, hogy az apró szemcséjű anyagoknak dörzsölő hatásuk van. Így kezdetben különböző növények nedveit használhatta tisztításra. Az első feljegyzések, melyek a fogkrémet említik az ókori Egyiptomból valók. Ez egy sóból, fekete borsból, mentából és nősziromból álló por keverékét írja le. A rómaiak receptje emberi vizeleten alapult. Scribonius fogporreceptje a következő: égetett szarvasagancsport ammóniumsókkal kevert, hozzá mastixot és illatanyagot, illetve illatos olajat adott. A rossz szájszag elűzésére a Corpus Hippocraticumban is találunk egy receptet.

A XIX. század elejéig a fogkeféket általában csak vízzel használták. Az ekkor, általában otthon összekevert „fogkrémek” mészkövet, téglaport és sót tartalmaztak. Bikafalvi Máthé Domokos magyar fogorvos könyvében (A fogak és a száj ápolásáról) a rágást tartja a legjobb fogtisztítónak, mivel így nem maradnak a fagon az ételmaradékok. Ezenkívül az alkalikus fogpasztákat ajánlja.

A fogkrémet dr. Washington Sheffield fémcsövekbe helyezte és mint Dr Sheffield's Creme Dentifrice árulta. Az ő cégéből alakult ki a Colgate cég. Az első ma ismert fogpasztát Ottmar Heinsius von Mayenburg drezdai gyógyszerész állította össze 1907-ben.

- **szájvizek,** - pl. A Corsodyl szájfertőtlenítő, szájöblögető oldat antibakteriális hatású, mely a foglepedék képződését gátolja. Tartalmaz: klórhexidin glukonát 0,2 % w/v.
- **szájsprék,** - pl. Az Alocclair spray a szájnyálkahártyán védő filmréteget képez, ezáltal gyorsan és eredményesen képes enyhíteni a szájüregben jelentkező afták, fekély, műfogsor vagy fogszabályozó és egyéb kisebb sérülések okozta fájdalmat.
- **műfogsortisztítók,** - pl. A Blend-a-dent műfogsortisztító tablettát kifejezetten a műfogsorok anyagának megfelelően, azok hatékony és teljes körű tisztítására fejlesztették ki. A maximális tisztítás mellett megszünteti az ínygyulladást és a kellemetlen leheletet okozó baktériumokat. A műfogsor tisztántartása nem oldható meg csupán "hagyományos" tisztítással, például fogkrém használatával, mert annak anyaga eltér a fogétól. Ezért fontos, hogy egy kifejezetten a műfogsor anyagának tisztítására kifejlesztett terméket használjunk
Hatékonyabb tisztítás: A Blend-a-dent Ultra műfogsortisztító tableta hatékonyan távolítja el a mindennapos elszíneződéseket (pl. tea okozta foltokat.) Egyedülálló védelmi rendszere: a tisztítás során olyan védőréteget képez, mely hosszantartó védelmet nyújt a lepedékképződés ellen. Megszünteti az ínygyulladást, valamint a baktériumok 99%-át. 1 tableta elegendő egy teljes alsó és egy teljes felső műfogsor együttes tisztításához.
- **fogselymek,** - A fogselyem egy vékony műanyag szál, melyet az ételmaradékok és a lepedék fogak felszínéről való eltávolítására használnak. Fogorvosok mindennapi használatát ajánlják, mint kiegészítő eszköz a fogmosáshoz. Elérhető viaszozott és nem viaszozott formában. A viaszozott forma könnyebben becsúszik a fogak közé. Ezenkívül egyesek fluoridokkal, mentollal vannak átitatva. Levi Spear Parmly (1790 -1859, New Orleans, USA) fogorvos nevéhez fűződik a fogselyem feltalálása. 1815-ben azt ajánlotta pácienseinek, hogy használjanak selyemszálakat fogaik tisztítására. Viszonylag későn, 1882-ben kezdte meg a Codman und Shurtleff cég a nem viaszozott selyemszálak gyártását. A Johnson & Johnson Corporation 1898-ban kapta meg a szabadalmi oltalmat a fogselyemre.
A második világháborúig nagyon kevesen használták. Miután azonban Dr. Charles C. Bass kifejlesztette a műanyag fogselymet, népszerűsége nőtt, mivel kevésbé foszlott, rugalmasabb volt és nehezebben szakadt. Annak ellenére, hogy az Egyesült Államokban nagy népszerűsítési kampányokat rendeztek, a lakosságnak csak 12%-a használja rendszeresen.
- **egyéb fog és szájápolási segédanyagok.**